

INTERVIEW DAMIAAN DE SCHRIJVER

Acteur Damiaan De Schrijver: ‘De teksten van Jon Fosse zijn zo helder en transparant als de fjorden en luchten uit Noorwegen’

© Gert Verbelen

Jon Fosse is een van de helden van acteur en theatermaker Damiaan De Schrijver, die met Tg Stan al vier stukken opvoerde van de Noorse Nobelprijswinnaar. ‘Bij Fosse moet je vertrouwen op de stilte.’

Filip Tielens

Donderdag 5 oktober 2023 om 20:44

‘Ik ben nog nooit zoveel geïnterviewd als vandaag’, lacht De Schrijver wanneer we hem bellen, enkele uren na de Nobelprijs-overwinning van Jon Fosse. ‘Ik heb uitbundig geroepen toen het nieuws bekend raakte. Al jaren denk ik: Fosse moet en zal de Nobelprijs winnen. Ik gun het hem verschrikkelijk hard.’

De Schrijver voerde met zijn gezelschap Tg Stan vier toneelstukken van de Noor op, telkens samen met de kompanen van het Nederlandse Discordia: *Slaap kindje slaap*, *Rambuku*, *Ik ben de wind* en *Warm* – dat laatste stuk gaat op tournee in maart en april, na een eerste korte speelreeks vorige maand.

Eg er vinden, Ik ben de wind - trailer

Tg STAN

01:45

[Eg er vinden, Ik ben de wind - trailer \(https://vimeo.com/319499703\)](https://vimeo.com/319499703) from [Tg STAN \(https://vimeo.com/tgstan\)](https://vimeo.com/tgstan) on [Vimeo \(https://vimeo.com\)](https://vimeo.com).

‘De eerste keer dat ik hem ontmoette, was toen we twee jaar geleden met Tg Stan werden uitgenodigd op een Fosse-festival in Noorwegen’, vertelt De Schrijver. ‘Toen wilde hij onder geen beding komen kijken naar onze voorstelling – hij gaat niet graag naar opvoeringen van zijn stukken. Bij *Warm* is zijn uitgever komen kijken, die enthousiast was en hem het stuk heeft getipt. Een dag later verscheen Fosse een kwartier voor aanvang op de toneelvloer om ons goedendag te zeggen. Hij zei: ‘Als ik na twintig minuten verdwijn, is dat een teken dat ik het liever niet wil zien.’ Maar hij is blijven zitten en vond het heel goed. Achteraf vroeg ik hem nog of hij vaak denkt aan de Nobelprijs. Zijn antwoord was: ‘Zwijg, hoe meer ik eraan denk, hoe minder kans ik maak.’ En kijk, nu denk ik dus dat een vriend van me de Nobelprijs heeft gewonnen.’ *(lacht)*

De Schrijver noemt Fosse zonder twijfel een van zijn twee helden, naast auteur Thomas Bernhard. ‘Fosse heeft me zaken geleerd die ik in de loop van mijn spelerscarrière wat kwijt was geraakt, zoals de kracht van stilte. Hij schrijft zonder interpunctie, en vermeldt soms “pauze”, “lange pauze” of “heel lange pauze”. Het is de kunst om die aanwijzingen te respecteren, ook al hebben toneelspelers vaak de neiging om te beginnen spreken wanneer de tegenspeler zwijgt. Terwijl je bij Fosse net moet vertrouwen op die stilte.’

Lees ook

[\(https://www.standaard.be/cnt/DMF20231005_96411291\)](https://www.standaard.be/cnt/DMF20231005_96411291)

5 x Jon Fosse in het Nederlands >

[\(https://www.standaard.be/cnt/DMF20231005_96411291\)](https://www.standaard.be/cnt/DMF20231005_96411291)

[\(https://www.standaard.be/cnt/DMF20231005_96411291\)](https://www.standaard.be/cnt/DMF20231005_96411291)

Geen makkie

Dat maakt de stukken van Fosse geen makkie om te spelen, aldus De Schrijver. 'Ik heb er mijn tanden op stukgebroken om zijn teksten in te studeren, maar eens je de sleuteltjes vindt om die geheimenissen te ontgrendelen, gebeurt er een wonder. Dan opent zich een mystiek en troost, en wordt een diepe laag van mijn gevoelswereld aangesproken. Fosse heeft het over universele existentiële kwesties, genre: wat is het hier en nu, waarom zijn we hier. Hij scheidt grote beelden, waarbij je als toeschouwer veel zelf kan invullen. Er wordt vaak gezegd dat Fosse nihilistisch is, net zoals Samuel Beckett, maar dat vind ik niet. Het werk van Fosse is bijna filosofisch en metafysisch. Tegelijk is het zo helder en transparant als de fjorden en de luchten uit het Noorwegen waar hij vandaan komt.'

De Schrijver is nog lang niet klaar met Fosse. 'Ik heb twee toneelstukken van hem op het schap liggen die ik zeker ooit wil opvoeren – en nee, ik zeg niet dewelke. (*lacht*) Ik hoop er ooit mijn carrière mee te eindigen. Met het ouder worden heeft Fosse me echt getroost, door het onzegbare zegbaar te maken en door het doodsverlangen in zo'n subtiele, maar toch briljant komische taal te verwoorden. Hij is meesterlijk in het zetten van de schaar in de taal.'

Lees ook

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20231005_96434952)

[+](#) **Norwegian Mood: de ingetogen mysticus in Nobelprijswinnaar Jon Fosse >**

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20231005_96434952)

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20231005_96434952)

Niet te missen in DS+

INTERVIEW

[+](#) **De succesformule van tenniscoach Wim Fissette: 'In België focussen we misschien te veel op techniek'**

Hij leidde Kim Clijsters, Simona Halep en Naomi Osaka naar de top van het vrouwen tennis. Geen ...

(/cnt/dmf20231109_97610450)

REPORTAGE

[+](#) **Als koers een familiezaak is: het wielergeslacht Bäckstedt**

Op de weg, op de piste, in de modder: zet Zoe Bäckstedt (19) op een tweewieler, en er is geen ...

(/cnt/dmf20231103_96949466)

INTERVIEW

Domenico Tedesco heeft Thibaut Courtois 'niet meer gehoord'

In zijn eerste negen maanden als bondscoach van de Rode Duivels doet Domenico Tedesco bijna alles ...

(/cnt/dmf20231103_95572186)

REPORTAGE

+ 'Wie een Palestijnse martelaar wil worden krijgt zijn zin: sterven is zo makkelijk hier'
Nabi Saleh is al jaren een berucht verzetsdorp op de Palestijnse Jordaanoever. In juni schoot een ...

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20231023_96614534)

Meest gelezen dS+

OPINIE

+ Kiev kan de oorlog tegen Rusland niet winnen, tijd dus om over vrede te onderhandelen

(/cnt/dmf20231113_96530274)

RED DE TOEKOMST

Maak fruit en groenten veel goedkoper en ga de reclamestrijd aan met junkfood: lezers over de uitdaging om gezonder te eten

(/cnt/dmf20231113_95699528)

COMMENTAAR

+ Een vrouw die zich belaagd voelt, verdient bescherming

(/cnt/dmf20231113_96488753)

OPINIE

+ Hou eens op de EU te bashen over Gaza

(/cnt/dmf20231112_96370029)